

लमसंस्कृताः। सावित्रीपतिता व्रीत्या भवत्यर्थविगर्हिताः ॥ M. 2, 39, 10, 20. fgg. 11, 197. Jāñ. 1, 38. 3, 289. MBh. 5, 1229. 13, 2621. Verz. d. Oxf. H. 282, a, 3 v. u. VARĀH. Bṛh. S. 87, 39. PRĀJACĪTTEND. 32, 5, 7. Bhāg. P. 12, 1, 36. Ind. St. 1, 445. 9, 15. Anrede an den ankommenden Gast ĀPAST. 2, 7, 13. Den Preis des Vratja in AV. 15 betrachten wir als Idealisierung des frommen Vaganten oder Bettlers (परिव्राजक u. s. w.). — 2) f. या a) f. zu 1) व्रीत्य M. 8, 378. — b) umherschweifendes Leben: व्रीत्या प्रवसतः PĀNĀV. Br. 17, 1, 1. 4, 1. चॄ 1, 2. 3, 1. 2. — Vgl. मव्रीत्य.

व्रीत्या f. nom. abstr. von व्रीत्य 1) M. 11, 62. Jāñ. 3, 234.

व्रीत्यब्रुव m. angeblicher Vratja AV. 15, 13, 6.

व्रीत्यस्तोम m. Bez. gewisser Ekāha Kṛt. Ça. 12, 1, 2. 22, 4, 1. 27. LĀṬJ. 8, 6, 1. 29. Āçv. Ça. 9, 8, 25. in Verbindung mit क्रतु ein Opfer für Ausgestossene Jāñ. 1, 38. व्रीत्यः स्तोमः MAÇAKA in Verz. d. B. H. 72 (III, 9-11).

व्रीध्. व्रीधते reizen, anspornen (vgl. ἐρέω): तव त्ये श्रेष्ठे मर्चयो मर्हि व्रीधत व्रीधिनः RV. 5, 6, 7. partic. praes. व्रीधन् (zum Zorn) reizend, herausfordernd (= मर्हन् NAIGH. 3, 3) RV. 1, 100, 9. 122, 10. हेमि व्रीध-त्तमोर्जा 4, 32, 3. 10, 49, 8. 69, 10. fg. शत्रूयसौ ग्रभि ये नस्तत्त्रे मर्हि व्रीध-त्तमोर्जा 89, 15. 99, 9. vom Soma etwa aufregend 1, 135, 9. superl.: मर्हा व्रीधत्तमो दिवि 150, 3.

व्रीष् nach NAIGH. 2, 5 so v. a. Fänger: तमीं हिन्वति धीतयो दश व्री-शः RV. 1, 144, 5.

व्री, व्रीणाति und व्रीणाति Dhātup. 31, 33 (वरणो). Vop. 16, 2. 5. व्री-यते dass. Dhātup. 26, 31. — caus. व्रीयति s. zu P. 7, 3, 36.

व्रीड्, व्रीडति (चादने, लज्जायाम्) Dhātup. 26, 18. व्रीडते verlegen werden, sich schämen: व्रीडमाना MBh. 4, 1185. नाति व्रीडे Bhāg. P. 8, 22, 7. partic. व्रीडित verlegen, beschämt MBh. 3, 2271. 2279. 16653. R. 1, 64, 2. 2, 36, 17. 37, 13. 98, 20. fg. (107, 10. fg. Goar.). 3, 68, 48. 5, 18, 6. 7, 109, 17. Vikr. 8, 17. Bhāg. P. 3, 12, 33. 4, 20, 18. 8, 12, 26. 9, 1, 80. ओलो-चनानना: 1, 11, 32. मध्यमव्रीडिता Sāh. D. 100.

— caus. व्रीडयति (संस्तम्भकम्) Nir. 5, 16, 6, 32.

व्रीड (von व्रीड्) m. Verlegenheit, Scham Trik. 1, 1, 128. 3, 5, 18. H. 311, Schol. व्रलं व्रीडेन R. 3, 61, 46 (35, 34 ed. Bomb.). व्रीडमावकृति मे Ragh. 11, 73. व्रीडात् Kumāras. 7, 67. Rāga-Tar. 1, 210. 6, 98. Häufiger व्रीडा f. AK. 1, 1, 23. Trik. H. 311. HALĀJ. 2, 412. = धार्ष्ट्यभाव Daçar. 4, 22. Sāh. D. 194. व्रीडा न कुरुषे कथम् sich schämen MBh. 2, 1577. परा व्रीडामुपागमत् R. 1, 1, 80. ०युज् 4, 10, 31. Spr. 2016. Ragh. 15, 27. Çāk. 50, 15. 132. VARĀH. Bṛh. S. 74, 20. 78, 12. Daçar. 2, 39. Rāga-Tar. 1, 254. 5, 338. Bhāg. P. 1, 10, 16. 11, 37. 2, 1, 32. 3, 20, 31. 23, 9. 4, 4, 22. Am Ende eines adj. comp. (f. घ्रा): वीत ० Spr. (II) 326. द्रव्रीडा Sāh. D. 101. स्वल्प ० 42, 18. स ० verlegen, beschämt MBh. 3, 10348. 4, 1129. 5, 5969. 7528. R. 1, 55, 8 (wohl सव्रीडश्चि ० zu lesen). 63, 10. 5, 21, 20. Spr. 1885. Vikr. 10, 12. Rāga-Tar. 4, 447. Bhāg. 3, 22, 1. 8, 46. 22, 14. सव्रीडम् adv. Çāk. 51, 12. Vikr. 28, 14. VARĀH. Bṛh. S. 32, 3. PĀNĀT. 218, 13. — Vgl. मव्रीड.

व्रीडन (wie oben) n. 1) das Festandrücken: der Kinnladen RV. Prāt. 14, 8; vgl. caus. von व्रीड्. — 2) = व्रीड, व्रीडा Çabdār. im ÇKDr.

व्रीडा s. u. व्रीड.

व्रीडावत् (von व्रीडा) adj. verlegen, beschämt MBh. 3, 15034. Glr. 11, 13.

व्रीम्, व्रीसयति (हिसायाम्) Dhātup. 32, 121, v. 1.

व्रीह् m. Reis, pl. Reiskörner (auch Korn überh. nach den Lexicographen) AK. 2, 4, 19. 9, 15. 21. H. 1168. Med. h. 9. HALĀJ. 2, 424. 5, 28. P. 3, 3, 166. Vārtt. 1, Schol. Die verschiedenen Arten des Reises Suça. 1, 96, 2. fgg. — AV. 6, 140, 2. 8, 7, 20. 9, 6, 14. व्रीह्यवो 11, 4, 13. 12, 1, 42. VS. 18, 12. TS. 7, 2, 10, 2. Ait. Br. 2, 8. 11. 8, 16. Āçv. Ça. 2, 6, 5. व्रीहीनाक्षरेच्छुक्ताश्च कृष्णान् TS. 2, 3, 1, 3. कृष्णाः 1, 8, 10, 1. TBh. 1, 7, 2, 4. Kāṭh. 10, 6. 11, 5. कृष्णव्रीहिरस्तेषाम् Suça. 1, 196, 6. व्रीह्यवाः Pār. Gṛh. 2, 17. Çat. Br. 5, 5, 5, 9. 14, 9, 2, 22. Āçv. Gṛh. 1, 9, 6. 17, 2. KAUC. 2. 61. Muṇḍ. Up. 2, 1, 7. M. 3, 267. 9, 39. यत्पृथिव्या व्रीह्यवम् Spr. 2282. fgg. VARĀH. Bṛh. S. 55, 24. प्रस्थो व्रीहीणाम् P. 8, 3, 92, Schol. व्रीहीनस्यच्छते 1, 3, 75, Schol. व्रीह्यस्त्रिवार्षिका सप्तवार्षिका वा PĀNĀT. 167, 1. 2. व्रीहीञ्जिह्वासति सितोत्तमतपुलाहान्को नाम भोस्तुषक-पोपक्षितान्क्रितार्थी Spr. (II) 2635. so v. a. Reisfeld Kṛt. Ça. 22, 3, 42. — Vgl. बह्व, मक्, वन०.

व्रीहिक adj. (मत्वर्थे) von व्रीह् P. 5, 2, 116.

व्रीहिकाञ्चन m. Linsen Trik. 2, 9, 3. Hīr. 182.

व्रीहिद्रोण m. ein Droṇa Reis MBh. 3, 15404. fgg. Davon ०द्रोणिक adj. darauf bezüglich, darüber handelnd: आध्याय 1, 325. 482. ०पर्वन् heißen die Adhājā 258-260 im 3ten Buche.

व्रीहिन् adj. (मत्वर्थे) von व्रीह् P. 5, 2, 116.

व्रीह्यणी f. Desmodium gangeticum Dev. Rāga. im ÇKDr.

व्रीहिद m. wohl nur eine Erklärung (eine Art Korn), nicht ein Synonym (wie die Erklärer annehmen) von घणु Panicum miliaceum AK. 2, 9, 20.

व्रीहिमत m. pl. N. pr. einer nicht zur brahmanischen Ordnung gehörigen Völkerschaft P. 5, 3, 113, Schol. — Vgl. व्रीहिमत्य.

व्रीहिमत् (von व्रीह्) adj. mit Reis gemischt: मन्त्रिः Āçv. Gṛh. 1, 11, 3. 2, 8, 15. 9, 7. — व्रीहिमती (संज्ञायाम्) P. 6, 3, 119, Schol.

व्रीहिमय (wie oben) adj. aus Reis gemacht: पुरोडाश P. 4, 3, 148. घ-पूप Çat. Br. 2, 2, 2, 12. पिपड 5, 5, 5, 9. पशु MBh. 13, 5649.

व्रीहिमुख adj. dessen Spitze einem Reiskorn gleicht: ein chirurgisches Instrument Suça. 1, 26, 13. 17. 27, 5. 2, 112, 14.

व्रीहिराजक m. = कामलिका (?) und चीनाज H. an. 5, 6. 7. ०राजिक (wohl richtiger) m. = कडुधान्य und चीनकधान्य Med. k. 231.

व्रीहिल adj. (मत्वर्थे) von व्रीह् gaṇa तुन्दादि zu P. 5, 2, 117.

व्रीहिवेला f. Zeit des Reises, d. h. seiner Ernte LĀṬJ. 8, 3, 7.

व्रीहिश्रेष्ठ m. Reis (die vorzüglichste Kornart) Rāga. im ÇKDr.

व्रीह्यगार n. Kornkammer Trik. 2, 9, 6.

व्रीह्यपूप m. Reiskuchen Kṛt. Ça. 4, 11, 8.

व्रीह्याग्रयण n. Reiserstlingsopfer Schol. zu Kṛt. Ça. 1, 8, 6.

व्रीह्यवरा f. Reisfeld LĀṬJ. 8, 3, 4.

व्रीड्, व्रीडति (संवरणो, भुज्यर्थमज्जयोः d. i. ०मज्जनयोः) Dhātup. 28, 99.

व्रीडित untergesunken, versunken Rāga-Tar. 8, 1068. im Schnee 2741.

गहने so v. a. verirrt 2494. — Vgl. वृड् und WEBER, HĀLA 289.

व्रीष्, व्रीम्, व्रीषयति und व्रीसयति (हिसायाम्) Dhātup. 32, 121.

व्रीशी f. Bez. der Wasser, nach MAHID. in der beweglichen Wolke ruhend (व्रज् und शी) VS. 8, 48. रेशी liest aber TS.